

Stockholm den 24 april 2025

R-2025/0748

Till Justitiedepartementet

Ju2025/00667

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 20 mars 2025 beretts tillfälle att yttra sig över Justitiedepartementets promemoria med kompletterande förslag till SOU 2025:1 – Självförsörjning som krav för svenskt medborgarskap.

Sammanfattning

I promemorian lämnas ett alternativt förslag till förslagen i betänkandet Skärpta krav för svenskt medborgarskap (SOU 2025:1) (nedan benämnt utredningen).

Advokatsamfundet avstyrkte det förslag till försörjningskrav som presenterades i utredningen.¹ Även det alternativa förslag till försörjningskrav som föreslås i promemorian avstyrks med i huvudsak samma motivering.

Promemorian föreslår att en utlänning ska ha en årsinkomst av lön eller näringsverksamhet på som lägst tre inkomstbasbelopp för att beviljas svenskt medborgarskap. Vidare föreslås att inkomster från anställning med särskilt anställningsstöd, med stöd för nystartsjobb och i etableringsjobb inte ska få beaktas, inte heller inkomster från näringsverksamhet vid stöd till start av näringsverksamhet ska få beaktas. Slutligen så föreslås att det saknas behov av övergångsregler.

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 1 april 2025 över betänkandet Skärpta krav för svenskt medborgarskap (SOU 2025:1), Ju2025/00118.

Synpunkter

Försörjningskravet

Beträffande försörjningskravet föreslog utredningen samma försörjningskrav som används inom migrationsrätten vid anhöriginvandring. Det innebär att försörjningskravet utgörs av det s.k. normalbeloppet som för 2025 är 6 186 kr efter skatt i månaden plus kostnaden för bostad. Det ska jämföras med promemorians förslag, som innebär ett lönekrav efter skatt på omkring 16 700 kr i månaden. Det är svårt att jämföra de två metoderna, men med stor sannolikhet innebär promemorians förslag ett högre försörjningskrav än det som föreslås i betänkandet. Framför allt innebär förslaget ett krav på högre lön än utredningens förslag. Det framgår också av promemorian att det bedöms innebära ett något högre försörjningskrav jämfört med utredningens förslag. Det i sin tur bedöms bidra till ökade drivkrafter för arbete och ökat deltagandet i arbetslivet, vilket enligt promemorian anses bidra till en bättre integration. Enligt promemorian bedöms också nivån på ett bättre sätt än förbehållsbeloppet stämma överens med ambitionen att stärka medborgarskapets status.

Enligt Advokatsamfundet vilar inte förslaget på beprövad erfarenhet och vetenskap, (se utredningens avsnitt, 3.1.1 om forskningen och Advokatsamfundets remissvar). Vidare beaktas inte i förslaget att unga vuxna har svårt att komma in på arbetsmarknaden och att många unga vuxna studerar. Inte heller beaktas att kvinnor i större utsträckning arbetar deltid och generellt har lägre lön. Utrikesfödda har svårare att komma in på arbetsmarknaden och arbetslösheten påverkar möjligheten till arbete och slår hårdast mot utrikesfödda. Förslaget kommer med stor sannolikhet att leda till att många utlänningar, även om de beviljats permanent uppehållstillstånd, inte kommer att kunna bli svenska medborgare eftersom de inte kommer att leva upp till det försörjningskrav som regeringen föreslår.

I utredningen föreslås undantag från försörjningskravet för vissa grupper, däribland studerande. Advokatsamfundet var positiv till detta och anser att om ett försörjningskrav införs så är det angeläget att de undantag som utredningen föreslår införs. Motiveringen framgår av Advokatsamfundets remissvar över utredningen.

Förslaget med det försörjningskrav som nu anges i promemorian avstyrks av Advokatsamfundet på flera grunder. Framför allt så riskerar förslaget att innebära att

färre utlänningar kommer att beviljas svenskt medborgarskap. Eftersom forskningen tydligt visar (se utredningen) de positiva effekter ett medborgarskap har för integration, barns utveckling och vuxnas löneutveckling, så kan inte förslaget uppfattas på annat sätt än negativt för Sverige.

SCB:s statistik visar att arbetslösheten är betydligt högre bland utrikesfödda än bland inrikes födda.² Enligt statistik från SCB uppgick antalet arbetslösa i åldern 20 till 65 år i oktober 2024 till 282 000. Det är en ökning med 29 000 i jämförelse med samma månad 2023. Arbetslösheten var 5,5 procent för kvinnor och 5,6 procent för män. Förändringen jämfört motsvarande månad var för män med 0,6 procentenheter och för kvinnor med 0,5 procentenheter. Arbetslösheten bland utrikes födda är högre än bland inrikes födda. I oktober var arbetslösheten bland utrikes födda 12,4 procent och bland inrikes födda 3,2 procent.

Advokatsamfundets slutsats blir att möjligheten att beviljas svenskt medborgarskap till stor del kommer att bero av omständigheter som inte den enskilde kan påverka, dvs. arbetsmarknaden i Sverige. Detta är ytterligare en omständighet som talar emot att försörjningskrav införs enligt vad som föreslås i promemorian.

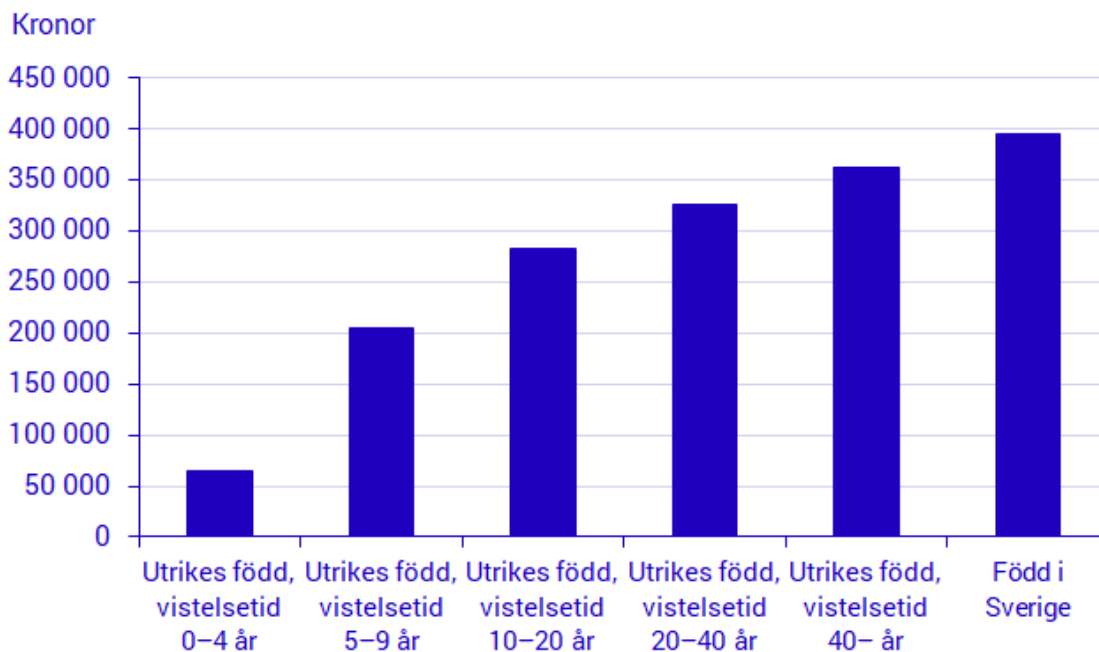
Vidare visar en studie som SCB gjort (som i och för sig bygger på statistik från 2017), att det tar många år för utrikesfödda i åldersgruppen 45–50 år att nå upp till medianinkomst för inrikes födda.³ Det framgår också att medianlönen för utrikesfödda i åldersgruppen under de första 10 åren i Sverige ligger betydligt under det försörjningskrav som föreslås i promemorian. Se tabell nedan.⁴

² <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/utbud-av-arbetskraft/befolkningens-arbetsmarknadsstatus/pong/statistiknyhet/befolkningens-arbetsmarknadsstatus-oktober-2024/>.

³ <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2019/utlandsfoddas-medianinkomst-stiger-kraftigt-med-tiden/>.

⁴ Källa: Inkomst- och taxeringsregistret samt databasen STATIV, 2017.

Sammanräknad förvärvsinkomst för åldersgruppen 45–50 år, uppdelat efter vistelsetid i Sverige

I promemorian föreslås att inkomster från anställning med särskilt anställningsstöd, med stöd för nystartsjobb och i etableringsjobb inte ska få beaktas, inte heller inkomster från näringsverksamhet vid stöd till start av näringsverksamhet ska få beaktas. Advokatsamfundet avstyrker förslaget och hänvisar till utredningens motivering till att arbetsrelaterad ersättning som utgår tillfälligt under pågående anställning och inkomst från subventionerad anställning bör jämföras med lön.

Övergångsregler

Advokatsamfundet avstyrker vidare förslaget om att inte ha några övergångsregler. Advokatsamfundet tillstyrkte de övergångsregler som utredningen föreslog och hänvisar återigen till utredningen och Advokatsamfundets remissvar över den. I promemorian motiveras förslaget att inte ha några övergångsregler med påståendet att huvudregeln inom förvaltningsrätten är att rättstillämparen ska tillämpa den lag som gäller vid tidpunkten för prövningen, om inget annat föreskrivs. I promemorian anges vidare att för att syftet med den föreslagna lagändringen ska uppnås, är det angeläget att den kan få fullt genomslag så snart som möjligt. Advokatsamfundet delar inte uppfattningen att huvudregeln ska vara att inte ha några övergångsregler. Till stöd för

uppfattningen hänvisas till Europarådets, genom Ministerrådet, beslutade rekommendationer om god förvaltning (administration) (*Recommendation of the Committee of Ministers to member states on good administration [CM/Rec (2007)7]*).

Bl.a. anser Europarådet att det ska finnas ett rimligt skydd för rättsliga förväntningar (*legal certainty*). Inga beslut ska normalt tas retroaktivt och respekt ska visas för etablerade rättigheter, utom när det finns mycket starka allmänna intressen. Enligt Advokatsamfundet har det inte i promemorian presenterats några ”mycket starka allmänna intressen” för att inte ha övergångsregler. Förslaget bedömas därför strida mot Europarådets rekommendationer om god förvaltning.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander